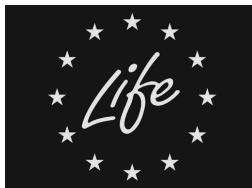

**DELO NAŠIH ZAVODOV IN DRUŠTEV
ATTIVITÀ DEI NOSTRI ISTITUTI E DELLE
NOSTRE SOCIETÀ
ACTIVITIES BY OUR INSTITUTIONS
AND ASSOCIATIONS**

**OHRANJANJE KRAŠKIH TRAVNIKOV TER
RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST**

Kraški rob, apnenčasti prelom na meji med celinskim in primorskim delom Slovenije, ponuja eno najbolj veličastnih vedut slovenske pokrajine. Prelom, ki ločuje kraški svet od flišnega, pa označuje tudi izjemna pestrost habitatov kot tudi rastlinskih in živalskih vrst. V kulturni krajini se med gozdom prepletajo suha kraška travnišča, apnenčaste stene in melišča, poživljajo pa jo kali, posebnost kraške kulturne in naravne dediščine. Tu so se ohranile redke in ogrožene rastlinske in živalske vrste.

Na svetu je vsega nekaj sto rastlin vrste Tommasinijeva popkoresa, in prav na Kraškem robu jo najdemo v največjem številu. Kar 7 vrst metuljev Kraškega roba je uvrščenih na sezname najbolj ogroženih vrst v Evropi. Ti sezname so dodatek ključnih naravovarstvenih direktiv EU (direktive imajo v EU težo zakona), na osnovi katerih so države članice EU (od maja 2004 tudi Slovenija) dolžne razglašati posebej varovana območja, znana kot NATURA 2000 (med ta območja se je uvrstilo tudi območje Kraškega roba). S temi direktivami ("ptičja" in "habitatna" direktiva) je varstvo narave prvič v Evropi povsem izenačeno z drugimi sektorji, kot so npr. kmetijstvo, energetika, promet, ki so v preteklosti pogosto uveljavljali svoje "družbeno-razvojne" interese na račun okolja, narave in krajine, pa tudi zahtev lokalnega prebivalstva.

Za ohranitev kulturne krajine in naravnih danosti Kraškega roba se je v okviru Univerze na Primorskem, Znanstveno-raziskovalnega središča Koper, oktobra 2002 začel uresničevati projekt LIFE-Narava "Ohranitev in varstvo ogroženih habitatov/vrst na območju Kraškega roba", ki bo trajal do oktobra 2005. Partnerji pri projektu so Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Mestna občina Koper, Zavod RS za varstvo narave-OE Piran, Center za kartografijo favne in flore ter provinca Valencia v Španiji. Projekt, ki je vreden skoraj pol milijona evrov, v višini 75% financira EU v okviru programa LIFE-Narava. LIFE-Narava je finančni instrument, ki podpira okoljsko politiko EU.

Projekt je modelni prikaz novega tipa zavarovanja naravovarstveno najpomembnejših enot – pogodbeno varstvo z zasebnimi lastniki, model vzpostavitve mreže mikro-rezervatov ter model financiranja trajnostne rabe teh območij z uporabo finančnih mehanizmov EU.

Cilj projekta je ohranitev naravnih danosti in kulturne krajine ter izboljšanje razmer za lokalno prebivalstvo, ki bo v okviru projekta uresničen z ohranitvijo ogroženih habitatov, rastlinskih in živalskih vrst ter s podporo razvoju Kraškega roba kot območja, predvidenega za naravoslovni turizem. Med glavnimi dejavniki, ki ogrožajo obstoj značilnih suhih travnišč, melišč in kalov ter s tem posledično vplivajo na izginjanje značilnih rastlinskih in živalskih vrst, so opuščanje tradicionalne rabe, zaraščanje, intenziviranje kmetijstva, uničevanje mejic in kalov ter nizka naravovarstvena zavest.

Območje, vključeno v projekt LIFE-Narava, pokriva približno 7000 ha in leži na skrajnem jugozahodnem delu Slovenije. Na severu je območje omejeno z državno mejo z Italijo, na vzhodu z mejo občine Koper, na jugu pa z državno mejo s Hrvaško. Na vzhodni strani poteka meja od hrvaške meje po cesti prek Movraža, Hrastovelj, Črnega kala in Ospa vse do italijanske meje.

Moehringia tommasiniana (Foto/Photo: M. Kaligarič).

Ciljni habitatni so naslednji:

6210 – submediteransko-ilirska suha in polsuha travnišča, ki jih glede na vrstno sestavo in ekološke razmere delimo na suhe kamnite pašnike in na polsuhe bazofilne travnike. Travniki so razviti na globlji, bolj hranljivi podlagi na flišu ali pa na apnencu, pašniki pa na skeletnih tleh le na apnencu; 8160 – zahodnosredozemska in druga termofilna melišča; 8210 – karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok, in 3170 – kali.

Ciljne vrste so naslednje:

ena rastlinska vrsta (Tommasinijeva popkoresa *Moehringia tommasiniana*), pet dvoživk (veliki pupek *Triturus carnifex*, hribski urh *Bombina variegata*, zelena krastača *Bufo viridis*, zelena rega *Hyla arborea*, rosnica *Rana dalmatina*) in sedem metuljev (ruski medvedek *Callimorpha quadripunctaria*, barjanski okarček *Coenonympha oedippus*, hromi volnoritec *Eriogaster catax*, travniški postavnež *Euphydryas aurinia*, Scopolijev zlatook *Lopinga achine*, črni apolon *Parnassius mnemosyne*, petelinček *Zerynthia polyxena*).

Tri od zgoraj naštetih habitatnih tipov, ena rastlinska vrsta in ena vrsta metulja so uvrščeni kot prioritete v Dodatkih I in II Direktive o ohranjanju naravnih bivališč ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (the Council Directive 92/43/EEC ("Habitatna direktiva")).

V okviru projekta so bila s pomočjo kartiranja habitatnih tipov evidentirana območja najpomembnejših habitatov, rastišč in prebivališč ogroženih vrst, pripravljene so posebne upravljalne smernice za takšno gospodarjenje, ki podpira ohranitev habitatov in vrst, sklepajo se dogovori z lastniki teh območij za redno vzdrževanje teh območij po posebnih smernicah s finančnim nadomestilom za "privatno" varstvo teh območij, obnovljena sta dva kala (do konca projekta bosta obnovljena še dva), stara šola v Rakitovcu pa je bila preurejena v informacijski center za izletnike in turiste, kjer je postavljena stalna razstava o kraških kalih in biotski pestrosti Kraškega roba.

Pomembno vlogo v projektu ima ozaveščanje in izobraževanje lokalnega in širšega prebivalstva o pomenu in naravnih vrednotah Kraškega roba. V ta namen redno izdajajo glasilo Kraški rob, vzpostavljena je bila spletna stran, prirejajo se različne delavnice in predavanja, pripravlja pa se tudi monografija in TV oddaja.

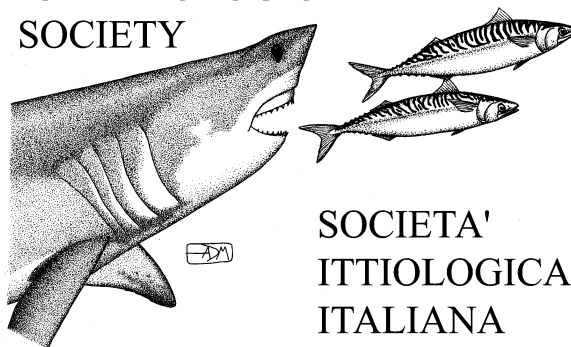
Zaradi nespametnega ravnanja z naravo v preteklosti se je veliko rastlinskih in živalskih vrst znašlo na robu preživetja. Njihova prebivališča so okrnjena in ogrožena, zato številnim vrstam grozi celo izumrtje. Sredstva iz projektov LIFE-Narava so namenjena ohranitvi ter zaščiti takšnih ogroženih vrst in njihovih prebivališč. Projekt sestavljajo številne akcije in ukrepi, katerih glavni cilj je ohraniti naravno in kulturno dediščino Kraškega roba prek vzpostavitve modela trajnostnega razvoja območja. Model temelji na ohranjanju tradicionalnih kmetijskih praks in promociji sonaravne (pasivne) rekreacije in turizma.

Dolgoročna prihodnost tega območja je odvisna od najvrednejšega potenciala, ki postaja v sodobnem svetu vse vrednejši argument: neokrnjena naravna in kulturna krajina ter trajnostni razvoj območja.

Andrej Sovinc in Bojana Lipej

THE ITALIAN ICHTHYOLOGICAL SOCIETY

ITALIAN
ICHTHYOLOGICAL
SOCIETY

SOCIETÀ
ITTIOLOGICA
ITALIANA

The Italian Ichthyological Society (Società Ittiologica Italiana) was founded on 18th January, 2004. It is a non-profit scientific organization, seeking to advance the scientific study of fishes (with special emphasis on sharks) as well as to promote education, conservation, and wise utilization of marine resources. The Society will organize courses and exhibitions, hold meetings, present research reports, publish articles and books, lead various research programmes, participate in projects led by other scientific institutions, collect data, fish specimens and publications, and promote collaboration between ichthyologists. The founding members of the Italian Ichthyological Society are: Alessandra De Madalena (President), Luigi Piscitelli (Vice-President), Vittorio Gabriotti (Adviser), Antonio Celona (Adviser) and Alessandro De Marinis (Adviser). The Society's membership consists of several members paying their annual dues. Readers can visit the official website of the Italian Ichthyological Society for information on the Society's initiatives, courses, lectures, exhibitions, direction, membership, at the address:

<http://it.geocities.com/societaittiologicaitaliana>

The Italian Ichthyological Society began to implement some interesting projects already during its first months of existence. Firstly, it organized ichthyology courses including specific subjects, such as biology and ecology of the great white shark, *Carcharodon carcharias*, general shark biology, and morphology of fishes of the Mediterranean Sea. Secondly, it took part in the

collection of data on sharks inhabiting the Adriatic Sea for the preparation of the book *"Sharks of the Adriatic Sea"* (Knjižnica Annales Majora, 2004), written by Lovrenc Lipej, Alessandro De Maddalena and Alen Soldo. Recently, the Society also substantially contributed to the organization of the exhibition *"Alla ricerca del grande squalo bianco"* ("In search of the great white shark"), curated by Vittorio Gabriotti and Alessandro De Maddalena. The exhibition was held at Sala Civica dei Disciplini (XVI century) in Castenedolo (Brescia), Italy, from October 21 to October 24, 2004, and attracted few thousand visitors. It featured photographs by Vittorio Gabriotti, illustrations by Alessandro De Maddalena, detailed and updated biological information, shark specimens from the Italian Ichthyological Society (mostly from the Mediterranean area), and jaws of a 5-meter long white shark from the ancient Settala Museum (XVII century). The visitors were able to watch slide shows on white sharks and sea lions and partake in conversations concerning these animals. The exhibition was a huge success and an important initiative for raising awareness of sharks. In the ensuing months, the exhibition will travel around Italy.

The complete address of the Italian Ichthyological Society is:

Società Ittiologica Italiana
Via L. Ariosto 4, I-20145 Milano, Italy
Phone: +39 02 48021454
E-mail: a-demaddalena@tiscali.it
Official web site:
<http://it.geocities.com/societaittiologicaitaliana>

Alessandro De Maddalena

Three of the Italian Ichthyological Society's founding members while examining shark jaws at the Milan Fish Market. From left to right: Vittorio Gabriotti, Luigi Piscitelli and Alessandro De Maddalena. (Photo: C. Perotti)

Trije ustanovni člani Italijanskega ihtiološkega društva si ogledujejo žrelo morskega psa na milanski ribji tržnici. Od leve proti desni: Vittorio Gabriotti, Luigi Piscitelli in Alessandro De Maddalena. (Foto: C. Perotti)

Poster of the exhibition "Alla ricerca del grande squalo bianco" ("In search of the great white shark"), which was organized with the participation of the Italian Ichthyological Society and held in Castenedolo, Italy, October 21-24, 2004.

Plakat za razstavo "Alla ricerca del grande squalo bianco" ("Na sledi belega morskega volka"), organizirano v sodelovanju z Italijanskim ihtiološkim društvom v Castenedolu med 21. in 24. oktobrom 2004.